

Fra: Joakim Østbye <Joakim.Ostbye@akademikerne.no>

Sendt: 12.11.2025 11:59:53

Til: Postmottak Finansdepartementet <post@fin.dep.no>

Emne: 25/1782: Innspill fra Akademikerne til evaluering av bestemmelsen om pengepolitikken

---

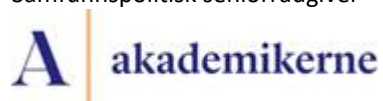
Ref. sak 25/1782.

Vedlagt følger Akademikernes innspill til evaluering av bestemmelsen om pengepolitikken.

Med vennlig hilsen

Joakim Østbye

Samfunnspolitisk seniorrådgiver

Tlf +47 97 67 07 64

www.akademikerne.no

-

-

[Facebook](#) [X](#) [LinkedIn](#)

Meld deg på vårt [nyhetsbrev](#)

Finansdepartementet

Deres ref: 25/1782

Vår ref: JØ

Dato: 12.11.2025

Innspill til evaluering av bestemmelsen om pengepolitikken

Akademikerne er hovedorganisasjonen for personer med utdanning på masternivå eller mer. Akademikerne har 13 medlemsforeninger med til sammen 300 000 medlemmer.

Akademikerne takker for muligheten til å gi innspill til evalueringen av forskrift om pengepolitikken. Akademikerne er opptatt av at pengepolitikken utformes slik at den fremmer stabilitet, forutsigbarhet og tillit. Dette er grunnleggende for et velfungerende arbeidsliv og for den samlede økonomiske styringen i Norge.

Mandatet for Norges Bank utgjør en sentral del av rammeverket for den økonomiske politikken. Eventuelle endringer i bestemmelsen om pengepolitikk må derfor baseres på grundige vurderinger av hvordan pengepolitikken best kan bidra til langsiktig økonomisk stabilitet.

Pengepolitikkenes rolle og betydningen av tillit

Pengepolitikken er et av hovedinstrumentene i makroøkonomisk styring og har stor betydning for stabiliteten i norsk økonomi. Det er derfor avgjørende at tilliten til Norges Banks vurderinger og beslutninger opprettholdes. Akademikerne mener at denne tilliten best ivaretas gjennom et tydelig mandat og en høy grad av operasjonell uavhengighet i den praktiske utøvelsen av pengepolitikken.

Forskriften har vist seg robust gjennom perioder med betydelig økonomisk uro, blant annet under pandemien, i møte med energi- og råvareprisøkninger og under den påfølgende perioden med høy inflasjon. Norges Bank har i disse situasjonene etter vårt syn opprettholdt tilliten til pengepolitikken og balansert hensynet til inflasjon, sysselsetting og finansiell stabilitet innenfor rammen av mandatet.

Akademikerne støtter at mandatet evalueres jevnlig, slik Finansdepartementet legger opp til, og mener at slike evalueringer bør være brede, transparente og kunnskapsbaserte, basert på erfaringer fra norsk og internasjonal økonomi og tidligere perioder med økonomiske svingninger.

Mandatets innhold og avveininger

Forskriftens § 1 fastslår at pengepolitikken skal sikte mot lav og stabil inflasjon over tid, definert som en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2 prosent. Samtidig skal pengepolitikken «bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting, samt motvirke oppbygging av finansielle ubalanser». Akademikerne støtter denne formuleringen. Lav og stabil inflasjon reduserer usikkerheten for bedrifter og husholdninger, og gir et solid grunnlag for økonomiske beslutninger. Samtidig er det viktig at pengepolitikken har et bredt samfunnsøkonomisk siktemål, slik at realøkonomiske hensyn og finansiell stabilitet kan ivaretas.

Norges Bank har ett virkemiddel – styringsrenten – men flere mål, og det vil derfor oppstå situasjoner der hensynet til inflasjon, sysselsetting og finansielle ubalanser trekker i ulike retninger. For eksempel vil høyere renter normalt dempe inflasjonen, men samtidig kunne redusere aktiviteten i økonomien. I perioder med høy inflasjon og lav vekst må Norges Bank gjøre krevende avveininger mellom hvor raskt inflasjonen skal bringes tilbake til målet og hvor mye hensyn som skal tas til sysselsetting og produksjon underveis. Akademikerne mener at dagens formulering av mandatet gir Norges Bank nødvendig fleksibilitet og rom for skjønn til å håndtere slike målkonflikter på en balansert og faglig forankret måte.

Handlingsrom og forventningsforankring

Det er avgjørende at Norges Bank fortsatt får handlingsrom til å vurdere og veie målsettingene i mandatet mot hverandre. Mandatet bør fortsatt være fremoverskuende og fleksibelt, slik at banken kan tilpasse politikken til den aktuelle økonomiske situasjonen. For detaljerte føringer – for eksempel krav om en bestemt tidshorisont for å bringe inflasjonen tilbake til målet – vil kunne begrense denne fleksibiliteten og dermed svekke pengepolitikkenes effektivitet.

Et velfungerende pengepolitisk rammeverk er også avhengig av at inflasjonsforventningene er godt forankret. Når aktørene i økonomien har tillit til at inflasjonen vil holdes lav og stabil over tid, får Norges Bank større rom til å tilpasse politikken gradvis og hensiktsmessig. Akademikerne mener at dagens mandat understøtter denne tilliten. Et mandat med for sterke operative eller politiske føringer kan derimot svekke forventningsforankringen og redusere pengepolitikkenes gjennomslagskraft.

Anbefaling

Akademikerne mener at dagens bestemmelse om pengepolitikken bør videreføres uten vesentlige endringer. Forskriften ivaretar etter vårt syn en god balanse mellom et klart hovedmål (lav og stabil inflasjon) og tilstrekkelig fleksibilitet til å håndtere konjunkturendringer, hensynet til sysselsetting og finansiell stabilitet.

Vi viser for øvrig til NOU 2023:30 og partenes vurderinger og konklusjoner når det gjelder frontfagsmodellen og samspillet i den økonomiske politikken.

Med vennlig hilsen,
Akademikerne

—

Bengt Holmen
Generalsekretær